

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) آلتی آیلنی
(۲۲۵) ممالک اجنبیه ایچون
سنه لکی (۴۵۰) ، آلتی آیلنی
(۲۵۰) غروشدور .

نسخه سی ۷,۵ غروشدور .
سنه لکی ۵۰ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولتور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولتماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عاکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

تبعون اهدکم سبیل الرشاد

تذکره

آدره من تبدیلنده آیریجه
• غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسینی محتوی
بولونسی لازمدور

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولتور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولتور

آنگلیقان کلیسا سینه جواب

شرعیہ دالت مجلسی طرفندہ آنگلیکانہ کلیسا سینه کونر بلوک اوزرہ ترقیقات و تالیفات اسلامیه هیئت علمیسی رئیس عالیسی شیخ عبدالعزیز
مبارکسہ افتدی حضرت تبریک تالیف برور دقری جوابد :

قادیانک شریعت اسلامیه ده کی موقعی

مسلمان قادیانہ کلنجه خدای علم و حکیمک کتاب کریمندہ انزال
ایندیکی احکام و حقوق و وظائف سایه سنده جدال و نزاع زحمتدن
قور تولمشدر. منزل الکتاب اولان ذات اجل و اعلاسی ذکور و نسانک
خالق یحونی اولوب دیله دیکنه دیله دیکی خواصی بخش ایتمش و رسول
کریمه (فلا وربک لایؤمنون حق یحکموک فیما شجر بینهم ثم
لایجدوا فی انفسهم حرجاً مما قضیت ویسلموا تسلیماً) [۱]
آیت جلیلہ سنی وحی بو یوزمش اولدینی ایچین ارکک قادیانہ تغلب
و تعدی آرزوسنه دوشدکجه قادیانک سندی ، سلاخی قرآن کریم محکمہ
عدالته آنی دعوت و مرافعه یی طلبدن عبارتدر . او قرآن کریم که
حین حاجتده کندیسنی دار آغاچنه چیقاراجق قدر علیهنه حکم ایتدینی
کی صر سینه کوره منصب قضایه چیقما سینه مساعدده ایدم جک قدرده
ایندم حکمملر ویرر . کذلک ارککه قارشی قادیانی برطاقم وظیفه لرله
مکلف قیلدینی کی خدم معروف دائره سنده ارککه قادیانہ قارشی نه قدر
حق و یرمش ایسه قادیانده ارککه قارشی او قدر حق و یرمشدر .
بو اجمالک بیانی تفصیله و هر ایکی صنفک (یعنی ارکک ایا قادیانک)
کرک کندیلری و کرک استعداد لرله اطوار متعاقبه لر ی حقنده سجلات
تاریخه کچن وقایعه و کتب شرایع ایله تکوین حیوانی علومک محتوی
اولدینی حقایقه دائر بسط مقاله محتاج اولدیغندن قادیانک شریعت
اسلامیه نظرندہ کی موقعی بیانه کیریشمه دن اول بالاده کی موضوع لر ی
مختصراً اولسون تقدیم ایتک لازم کایر .

قادیانک بار ادبایی

ذکور ایله انانک امر تکوینندن بحث ایدنلر ایکسی بینه
شبه کونور میه جک وجه ایله ثابت برطاقم مادی فرقلر بولونوب قادیانک
هر جهته ارککدن کری اولدیغنه اتفاق ایتمشلردر . قادیان جسمک
ایر یلکجه ، طول و عرضجه و آنک ، کیمکنک ، عضلاتنک ، قانتک
ماده تکوینی اولان عناصرک مقدار نیجه ارککک دوننده اولدینی کی
[۱] خیر ، ایله دکل . ربکه قسم اولسون که اولر آرا زنده تمدن ایدن اختلافات
و منازعاتده سنی حکم یا عدا قجه ، همده سنک و یرم جکک حکم و قضادن دولای جان
صیقتیسی طویع قسزین تمامیه کربنده تسلیم و اتقیاد اولمش اولما دقجه ایمان ایتمش
اولازلر .

۱۷۸۹ سنه سنده فرانسه انقلاب کیری وقوعه کلوب ده و انسانک
حقوق طبیعی سی نامی آلان بیان نامه قرار آلتنه آلدینی زمان پار سده کی
قادیانلر مجلس ملی به بر صریضه تقدیم ایتدیلر که بو صریضه ایله ارککلره
عائد حقوقده رجال ایله نسوانک مساوی عد ایدله لرینی طلب
ایدیور لردی . هیچ ده بکله نله ین بو بویوک خطوه اوزمانک آدم لرینه
او قدر کران کلدی ، روحلرنده اوله بر عصیان قوباردی که انقلاب
کیرک الک بیوک خطبی و شومت ، ک [۱] بوکادائر بار سلی ماداملره
قارشی اراد ایتدیکی نقطده : « طبیعت و وظائف اجتماعیه یی ایکی به
تقسیم ایدوب مملکتک حمایه و اداره سنی ارککلره بر اقمش و قادیانلری
او اداره سنی تدبیر و تنظیمه خاص بر فطر تده وجوده کتیر مشدر ،
دیدیکی کور یوزر . ایشته او کوندن بری ارکک ایله قادیان آراسنده
جدی بر مبارزه باشلامش و طرفیندن هر بری کندی دعواسنی تأیید
ایچون الندن کلدیکی قدر وسائل و ادله دن استفاده به چالیشمشدر . همده
ایکی طرفک مجادله سی خطابیات و خیالیات قیلندن اولان ادله سر دیله
قالمادی ، طرفین متخاصمین یالکنر شواهد تاریخیه ابراز یله قاممادی ده
اونلرده ، بونلرده دقایق علمی به قدر درین بحثلره طالدیلر . و علم الحیات ،
علم النفس و علم وظائف الاعضا کی علومده تقرر ایدوب حقائق ثابتدن
اعتبار ایدلمش ، یا خود عالم حقیقه ک یقین عد اولمش مسائلدن
استعانه ایتدیلر . غریب شو که مجادله به کیریشن هر ایکی طرفک مدافعہ سنی
در عهده ایدنلرده شو دیدیکمن ادله علمی به ایچندن الک صریح و افکاره
اک غیر مساعد ظن اولونانلری انتخاب ایدوب طور و رلر که بوسایه ده
قادیان دعواسی مدافع لکی قادیانی ارکک مقامنه قائم اولاجق مرتبه به
هنوز چیقارامدیسه ده آکا ، آرانان امنیه به واصل اولاجق و استحصال
ایدنک ایسته نن حقوقه یا قلاش جق راده ده مهم خطوه لر آتدیر مشدر .
ضربلی قادیانک ارککه قارشی بو کونکی موقعی ایشته بودر . او ، بولنی
طوتدیر مش کیدیور ، هنوز اله کجه مش حق لرینی ارککدن آلمه
چالیشوب طور یوزر . وقا و فانیته ایروب ارککلره دیدکارینی قبول
ایتدیر نیجه قدر قونفر لر عقد ایتدیر جک و حجج و بیانات ایله مجادله به
دوام ایدم جکدر . لکن بو حق لرینی ارککلرک تسلیم و قبول ایتملری
ناصل و نه زمان اولاجق ؟ ایشته بونی شیمیدین کسیدیر مک ممکن دکدر .

بولدیغمز بدن ضعیفی اقوام وحشییه ایله کوی قادیسلرنده همان همان کورولار . . دیمشدر .

ارککلره قادیسلر پیننده کی تفاوت مادیکنک فطری، طبیعی، صنفی وملکات عقلیه ونفسیه کنک دماغ، یاخود حجمه ایله مرتبط، یاخود دماغنک ثقلی ایله جسمکنک ثقلی پیننده متناسب و بوتناسب وارتباطکنک مطرد اولدیغنی سویلین نظریه کی انکار ایدنلرک مذهبی ایشته بودر. سوسیالیست غلانتکنک بومذهبه دائر برچوق تألیفاتی [۱] واردر .

بو ایکی نظریه قائل اولانلرک کانه بونلرک انده یاقین وقتلره قدر تسلیم اولونان وتاقی القبول ایدیان استقرائی برچوق شواهد واردر. فروق طبیعییه و ذکانه، دماغنک آغیرلنی ایله علاقه دار اولدیغنه قائل اولانلرک پیشوالرکنن بری ده مشهور آلمان دوکتور «پیشوف» در. مومی الهیک مصرأ ادعا ایتدیکنه کوره قادین نه یاپسه قوای عقلیه سی امثالی ارککلرک قوای عقلیه سینه یتیشه من. چونکه قادین دماغنک آغیرلنی ارکک دماغنک آغیرلنندن قریبأ اوند برمقداری اکسیکدر. آنجق اهل تبع وتجربه اولان برچوق ارباب فنون بونظریه به قارشی کلش، شو قدرکه جهت مخالفه رأیلری اتحاد ایدمه مشدر. کیمی دوکتور توفیل کبی بو فرقلری اصلندن انکار ایدیور. کیمی ارکک ایله قادین ذکاسی پیننده کی فرق دماغنک آغیرلنه باغلی کورمیورده دماغ ایله حجمه کنک حجمیه متناسب کوریور. کیمی ده ذکاده کی فرقکنک منشائی دماغلرده کی ماده سنجاییه مقدارلرنده کی فرقلرده کورمکن ایسته یور. بعضلری ده ذکا مخ اوزرنده کی تلافیف وچیزکیلر ایله متناسبدر دیرلر. وبوکا دلیللری حیوانانندن بعضلرکنک دماغنه تلافیفدن اثر کورولمده کیی حالده دیگر بعضلرکنده تلافیفدن یالکیز بری، ایکیمی ویا اوچی بولومسایدیر. بو بابده اک زیاده مخالف طاورانان مادام نادیکده [Nadigde] در. مومی الهیا دماغنک آغیرلنی، وزنی یالکیز یاپیلان حرکات بدنیه کبی شیلرله علاقه دار اولدیغنه قائل اولان اسپنسرک سوزنی قبول ایله اکتفا ایتیه رکنک بوکا علاوه برده ذکای انسانکنک جهلرله اوجهلر ایچنده اولان دماغارک وزنلری پیننده کی نسبتلرله تقدیر اولونا یله چکنی ادعا و بونک تحلف قبول ایتیز برحقیقت ثابته اولدیغنی فرض ایتدکنن صوکره آدیم آدیم ایلری کیده رکنک قادیکنک ارگکدن فطرتی اقتضاسنجه علی العاده ده زیاده ذکی اولدیغنی شک وشبهه دن وارسته اولدیغنده قرار قیلدی : بو مادامک، ادله قاطعه علمیه اولارق زعمی تأیید ایدمکنک یکانه دعوی «ارکک ایله قادین پیننده کی فرق ارکک جسمکنک ده ایری واعصابکنک ده قوی اولماسندن عبارتدر» دییه انکلز فیلسوفلرنن استوارت میل کبی بعض فلاسفه دن منقول اولان قورو بر سوزدن ایلری به کیمه دیکی خالد سوسیالیست [۱] سوسیالیستلکده قادین = Woman in socialism کتابی کی.

حجمه ایله جهه سنک حجمه، دماغنک حجم وثقلنجه، قلبکنک وزن وحجمه، ارکک مساوی دکلدر. نته کیم اعصاب وعروقچه پینلرنده فرق واردر. آنجق تشریح ایله فیزیولوژیای علمیه «الاتفاق بو بدنی فرقلری شک وشبهه دن عاری اولارق ثابت بیلیمکنه برابر بوفرقلرک ذکا، اراده، صبر واقدام کبی قوای عقلیه وملکات نفسیه به تأثیری اولوب اولمادیغنده اختلاف ایتشلردر. بعضلری بوملکات معنویه کنک شئون مادیه بدنیه ایله ارتباطی بولونما یغنه قائل اولوب بوئون اعضا وجوارحه مودوع قوانک بو اعضاکنک حجم وثقللریله علاقه دار اولمادیغنه وارده کورولان تفاوتلرک یایدیریلان ادمان تفاوتندن نشأت ایتدیکنه برچوق امثله ایراد ایدرلر. بونلرک نظرنده افراد ناسده بری برینک مثلی اولان اعضا وجوارح فرقلری یا عام وکلی ویا خاص وجزئی اولارق کنیدیلرینه یایدیریلان ریاضت بدنیه فرقلرنن عبارتدر. بومذهبک طرفدارانی، سوسیالیستلردر. بونکله برابر بونلر ارکک ایله قادین پیننده کی مشهود وثابت فرق مادیکنک منشای اصل فطرت واختلاف صنفی (یعنی ارککلک وقادیکنک) اولدیغنی تسلیم ایتیلر. بونلرک ادعایه کوره بو فرق قادیکنک بیکلرجه سندنبری اسبارت واسترقاق ایچنده استخدام ایدلمه سندن نشأت ایدیور. ایشته بوطار حیات ومعیشت، اونی قوتدن دوشورمش وبدنی ترکیب ایدن عناصری ضعفه اوضراشمش اولوب بو وهن وضعف نسلدن نسله، آنالردن قیزلره موروث قاله قاله نهایت اونلرک مقتضای فطرتی وشرائط تکنوی حکمنه کیرمشدر. بونلر اثبات مدعی ایچون کویلی قادیسلرله ریاضات بدنیه ایله اشتغال ایدن نسوانی مثال کتیررلر. کویلی قادیسلر مشاق اعمالی کنیدیلرینه ایش کوچ ایدیشش اولوب ارککلرک هر یایدیغنی یاپارلر. ادمانی قادیسلرکده اوله قوتلی فضیلاتی اولودکه ادمانشز ارککلرک عضلاتی فرسخ فرسخ کچر. (داروین) فلسفه ده، شعرده، رساملقده، هیکلتراشلقده، موسیقیده، طبیعیاتده شهرت آلان ارککلرله بومسالکده اونلرک دنکی اولان قادیسلرک کیکلری پیننده یایدیغنی مقایسه نتیجه سنده بالاده کی ملاحظاتکنک صحتی قبول ایدلمه بیله ینه هرایکی صنف (ارکک ایله قادین) پیننده کی فرق بونلرک اولدیغنه قائل اولمشدر. لکن تساوی فطری طرفدارانی باشنه قیزلرله قیامت قوباروب بوفرقلرک صنفیت (ذکورت وانوئت) مقتضاسی اولدیغنی انکار وبونک محضا قادیکنک عصرلرجه ایچنده بولوندیغنی حیات اسارت نتایجندن بولوندیغنی اتیان ایلرلر. زور مخ بروفورلرنن دوکتور توفیل ده بومسئله ده بونلردن یکا چیقوب : «او اوزون عصرلرده قادین ایله ارکک آراسنده کرک تریه بدنیه وعقلیه اوکرک موضوع بحث اولان علومدن تحصیل ایتدی یلچکنک مقدارلرده مساوات کوزه دلش اولایدی نتیجه داروینک بولدیغنی نتیجه دن باشقه اولوردی. علی الخصوص شهرلی قادیسلرله

مؤلف ایکیده برده اونک سوزلریله استشهاد و بوبایدی کی ایستاتستیکلری ایله مباحث سائر سنی سند اتخاذا ایدر طورورلر .

الحاصل ذکای انسانینک منشأی و مصدر تفاوتی حقنده علما ایله اطبا بالاده سرد ایتدیکمز درلو درلو مذهبله آیرلدیلر. هر برینک لهنده ده، علیهنده ده او قدر دلیللر وارد که بودلیللردن هیچ برینک انسانه حقیقت بودر دییه اطمینان و یقین بخش اتمک صلاحیتی حائر اولمادینی قولایجه تین ایدر . آنجق شسو وارکه بو دلیللرک بزجه الک چوروکی ذکا ایله دماغک قلعی پیننده مطرداً تلازم بولوندیغنه قائل اولان نظریه در . زیرا فلسفه ده، شعرده، ادبیاتده، طبیعیاتده ایلری کیدنلرک بر چوغنده دماغک وزنی قادین دماغندن دهاخفیف اولدینی استقراء کافی ایله ثبوت بولمشر . [۱] ایشک الک لطیفی بو نظریه نک صاحب ویا مدافعی اولان المان دو قنوری « پیشوف » ک دماغی وفاتندن سوکره طاریتیلار قادینلرک دماغندن دها خفیف چیقدی . کذلک دقیق استقرالره ثابت اولدی که بعض معتوه و مجنون قادینلرک دماغی الک آغیریلینن قادین دماغلرندن آغیر کلیور . حتی یالکمز عالم نسوانده کی دماغلرک وزن و حجملری بکدیگره قیاس ایدنجه کورولمش که فرانسه، انگلتره کی مرقی مملکتلرده یاشایان قادینلرک دماغی آوسترالیا ایله آمریکا وحشیلرند کی قادین دماغلرندن دها خفیف و حجملری دها آزدر . برده انسانک دماغی ایله جسمنک وزنی پیننده کی نسبت بویوک ایسه ده بونسیت انسانده - طیور کی - کوچوک حیواناتده کی نسبتدن دها بویوک دکدر .

مسائلقه افراق زوجین

۲

مع هذا برار ککک لزومسزیره طلاقه توسل ایتنهنی موافق اولمادینی کی بر قادینک ده بلا لزوم زوجندن طلاقنی طلب ایتنهنی ، عهده نکاحدن خلاص ایچون چاره آراماسی اصلا قرین صواب اولماز . « هاتکی قادین که بر ضرورته ، بر سبب مشروعه مستند اولقسزین زوجندن طلاقنی طلب ایدرسه آکا جنت رایجه بی خرامدر . « مألنده بولونان (ایما امرأة شلت من زوجها طلاقاً فی غیر بأس فحرام علیها رایحه الجنة) حدیث شریفی بویله بر حرکتک نه قدر مذموم اولدینی ارئه ایدر .

اصمهی دیورکه : بن بادیده براعرا بیه تصادف ایتدم که کندیس قادینلرک الک کوزلی اولدینی حالده زوجی اونسبتده چیرکین ایدی . بوملک کی قادین زوجنه دیوردی که « سنی تبشیر ایدرم ، ایکیمزده

[۱] Encyclopedie Britannica به مراجعت .

جنتلکمز، چونکه بن سنک حسن جمالدن محرومیتکه مبتلا اولدینم حالده صبر ایدیورم ، صابرلرک یری ایسه جنتدر . سن ده بنم حسن جماله نائلینکدن طولانی شکر ایدیورسین ، شا کرلرک یری ده جنتدر . ا. الحاصل بر ضرورت تحقیق ایتدیکمه طلاقدن اجتناب ایدیلهسی عقلاً ، شرعاً لازمدر . ابو داود ایله ابن ماجه دن مروی اولان : (ان ابغض المباحات عندالله الطلاق) حدیث شریفی طلاقک ابغض المباحات اولدینغی ناطقددر . «زوج ایدیکنز ، فقط تطلیق ایتدیکمز ، چونکه طلاق او یله بر شسیدر که اوندن عرش رحمان تتر ، مألنده بولونان (تزوجوا ولا تطلقوا فان الطلاق یهتر منه العرش) حدیث شریفی ده طلاقک نه قدر مشوم ، لازم الاجتناب برشی اولدینغنه شاهددر .

* *

طریق اتناج ایدر احوال اجتماعیه :

غیبا نظر اسلامده طلاق بوقدر مذموم اولدینی حالده نه دن مسلمانلر آره سنده ینه بر جوق طلاق حادثه لری میدانه کلیور ، بویوزدن بریجه عائله لر پریشان اولیور ؟ . بوبایدی وهله خاطره کلن اسباب شونلردر :

- ۱ - عقد نکاحدن اول کفایت جهنک تحری ایدله مسی .
- ۲ - زوجینک کوزل برتهذیب و تربیه نائل بولونمامه لری .
- ۳ - عنداللزوم زوجینک آره لری اصلاحه ، کندیلرینی نصایح حکیمانه اجراسیله ارشاده همت ایدیله مسی .
- ۴ - اسباب معیشتک نقصانیله برابر زوجینک صبر و قناعت کی مزایادن محروم بولونمالری .

۵ - زوجیندن برینک و یا هر ایکسینک عقتله ، نراحتله قابل تألیف اولمایان حالاتدن توقی ایتنه مسی .

۶ - زوجک قمار کی ، عشرت کی منیادن کندیسنی آلاماسی ایشه بوسایدینمز شیردن هر بری مؤسسه ازدواجدن بکله نیلن منافع و مصالحک حصوله مانع وجوق کره نکاحک طلاق ایله نتیجه لیمسنه بادی اولقده در .

* *

طریق کثرت وقوعه مانع اولاجی تمایز اخلاقی و اجتماعیه :

کثرت طلاقه سبب ویرن احوال اجتماعیه بوجه معروض معلوم اولدقن سوکره بوکامانع اولاجق تدابیر ، طبیعیه تعین ایتمش دیمکدر . فقط مسئله نک اهمیتنه بناء بر آزا ایضاحانه لزوم کوریورم :

- ۱ - طرفین قبل النکاح کفایت جهته اعتنائیمه لیدرلر . کفایت زوج ایله زوجنه نک نسب ، دیانت (صلاح حال) ، ثروت ، حرفت کی خصوصیاتده بری برینه نمائل و مساوی اولماسی ویا بوکی اوصافده زوجک زوجدن دها یوکسک ، دها شرفلی بر موقعده بولونماسی در .